

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammeltoft 22, 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Dato: **27 OKT. 2006**

J.nr.: 2003-1074-628
Sagsbehandler: PK3
(Bedes anført ved henvendelser)
Akt. nr.: 58

Retsudvalget
REU alm. del - Bilag 79
Offentligt

+ opfølgingsrapport

Vedrørende inspektion af Anstalten for domfældte i Ilulissat

Jeg sender hermed et uhæftet eksemplar af opfølgingsrapport nr. 2 af dags dato vedrørende min inspektion den 22. maj 2003 af Anstalten for domfældte i Ilulissat. Jeg vil til samtidig modtagelse sende et eksemplar af rapporten elektronisk til retsudvalget.

Som det fremgår af sidste side i rapporten, er rapporten tillige sendt til Anstalten for domfældte i Ilulissat, Politimesteren i Grønland, Den ledende anstaltsleder i Grønland, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Det Grønlandske Kriminalforsorgsnævn, Justitsministeriet og de anbragte i anstalten.

Med venlig hilsen

Hans Gammeltoft-Hansen

Den 16. juli 2004 afgav jeg en endelig rapport vedrørende inspektionen af Anstalten for domfældte i Ilulissat den 22. maj 2003, og den 5. april 2005 afgav jeg en opfølgingsrapport. I opfølgingsrapporten bad jeg Anstalten for domfældte i Ilulissat, den ledende anstaltsleder i Grønland, Politimesteren i Grønland og Direktoratet for Kriminalforsorgen om oplysninger mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg modtog herefter udtalelser mv. af 14. april 2005 fra anstalten, af 4. og 20. april 2005 fra den ledende anstaltsleder, af 5. maj 2005 med bilag fra politimesteren, af 5. juli 2005 og 2. september 2005 fra direktoratet (sidstnævnte udtalelse vedrører spørgsmålet om beskæftigelsen af de anbragte i anstalterne for domfældte i Grønland) og af 8. juni 2006 med bilag fra politimesteren (vedrørende en nyudstedt bekendtgørelse om anstaltsophold i Grønland og diverse – mere detaljerede – bestemmelser om anstaltsophold i Grønland som dog endnu ikke er trådt i kraft).

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad 2. Regelgrundlaget for anbringelse i anstalt i Grønland

Jeg henstillede i rapporten til Politimesteren i Grønland at udstede en ny bekendtgørelse. Jeg henviste herved til at anstaltsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 239 af 1. april 1999) er udformet inden Anstalten for domfældte i Ilulissat blev taget i brug og inden stillingen som ledende anstaltsleder i Grønland blev oprettet. Jeg gjorde i forbindelse med henstillingen opmærksom på at bekendtgørelse 239/1999 er præget af et ikke ubetydeligt antal trykfejl.

Jeg noterede mig i opfølgingsrapporten politimesterens – og direktoratets – opfattelse hvorefter bekendtgørelsen bør ændres i to tempi: At reglerne i første omgang bliver tilpasset de nuværende forhold hvorimod den mere gennemgribende sanering af regelsættet afventer den politiske stillingtagen til Den Grønlandske Retsvæsenkommissions betænkning. Og jeg bad i opfølgingsrapporten politimesteren om at underrette mig når bekendtgørelsen blev ændret.

Politimesteren i Grønland har som nævnt den 8. juni 2006 sendt mig en ny bekendtgørelse om anstaltsophold i Grønland vedlagt 13 mere detaljerede "bestemmelser om anstaltsophold i Grønland" (om udelukkelse fra fællesskab, om besøg, visitation af domfældtes person og opholdsrum, om magtanvendelse og anvendelse af sikringsmidler, om disciplinære foranstaltninger, administration af de domfældtes økonomi, og om de domfældtes medindflydelse og udgivelse af blade mv.). Det fremgår af politimesterens følgebrev – og af direktoratets udtalelse af 5. juli 2005 – at bestemmelserne er udarbejdet af politimesteren i samarbejde med den ledende anstaltsleder og Direktoratet for Kriminalforsorgen. Det fremgår endvidere at bekendtgørelsen og detailbestemmelserne der er udstedt den 20. april 2006, først træder i kraft når de er oversat til grønlandsk. Politimesteren har oplyst at han på dette tidspunkt (igen) vil orientere mig.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Det fremgår af den nye bekendtgørelse at bestemmelserne i bekendtgørelse 239/1999 om antallet af og navnene på anstalterne for domfældte i Grønland er udgået (§ 1, stk. 1, i bekendtgørelse 239/199). Politimesteren har hermed indirekte taget højde for tilkomsten af Anstalten for domfældte i Sisimiut og eventuelle yderligere anstalter i Grønland (f.eks. til imødekommelse af den aktuelt meget store venterkø i Grønland).

Den nye bekendtgørelse og de tilhørende 13 bestemmelser er betydeligt mere detaljeret og mere fyldige end de regler fra 1999 som de nye regler skal træde i stedet for.

Politimesteren synes ved udstedelse af de nye detailbestemmelser at have taget fat på de områder hvor der i forvejen har været udstedt regler (bestemmelserne om de domfældtes medindflydelse og de domfældtes udgivelse af blade fremstår dog som nyudstedt). Jeg går ud fra at politimesteren har udfærdiget de øvrige detailbestemmelser som bekendtgørelsen lægger op til – (bl.a.) i § 16, stk. 3, § 29, stk. 3 og § 32, stk. 2 – eller at disse øvrige bestemmelser er under udfærdigelse.

Jeg tager med disse bemærkninger det oplyste til efterretning.

Jeg har noteret mig at politimesteren vil orientere mig (igen) når den nye anstaltsbekendtgørelse og detailbestemmelserne er blevet oversat og sættes i kraft.

Ad 2.1. De anbragtes muligheder for at klage

I opfølgingsrapporten anførte jeg bl.a. følgende:

”Jeg henstillede til politimesterens overvejelse at foranledige at der indtil det tidspunkt hvor de reviderede regler foreligger, i forbindelse med anstaltens og politimesterens afgørelser gives en klagevejledning der indeholder en beskrivelse af samtlige mulige klageinstanser, jf. ovenfor.

Politimesteren har [ikke] udtrykkeligt forholdt sig hertil. Tilsvarende gælder Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Hvis den nye bekendtgørelse endnu ikke er udstedt, beder jeg politimesteren om at oplyse hvad min henstilling har ført til.”

Politimesteren har oplyst at han den 5. maj 2005 har anmodet den ledende anstaltsleder om at udarbejde en klagevejledning der beskriver klagemulighederne over de forskellige instansers afgørelser, og at denne klagevejledning vil blive givet i forbindelse med afgørelser der træffes i første instans.

Direktoratet har oplyst at den ledende anstaltsleder den 24. juni 2005 har oplyst at der er udarbejdet et udkast til klagevejledning til brug for såvel anstaltsafgørelser som afgørelser der træffes af politimesteren og Det Grønlandske Kriminalforsorgsnævn, og at udkastet vil blive forelagt politimesteren i starten af juli måned 2005.

Direktoratet har henholdt sig hertil (direktoratets udtalelse vedrørende dette spørgsmål er fra 5. juli 2005).

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Jeg har endvidere noteret mig at den nye bekendtgørelse i § 46, stk. 2, indeholder følgende bestemmelse:

"Stk. 2. Domfældte skal i forbindelse med afgørelser, der ikke fuldt ud giver dem medhold, gøres bekendt med adgangen til at klage til Politimesteren, Det grønlandske Kriminalforsorgsnævn og Direktoratet for Kriminalforsorgen."

Ad 2.2. Anneksets retlige stilling

I opfølgingsrapporten anførte jeg bl.a. følgende:

"Myndighederne har ikke udtrykkeligt besvaret spørgsmålet om hvorvidt en flytning mellem annekset og 'hovedafdelingen' i Nuuk skal behandles som en overførsel efter de særlige regler som jeg har henvist til i rapporten. Tilsvarende gælder en flytning mellem annekset og 'hovedafdelingen' i Ilulissat. Det fremgår dog indirekte af svaret at dette ikke er tilfældet. Jeg henviser til at kompetencen til at træffe afgørelse om overførsel efter de særlige regler er henlagt til politimesteren (efter indstilling fra anstaltslederen), jf. § 3 i de ovennævnte bestemmelser om fordeling og overførsel mellem anstalterne for domfældte i Grønland (og politimesterens bestemmelser om procedurereglerne herfor).

Jeg beder politimesteren om at bekræfte om jeg har forstået svaret korrekt.

Forholdene for de anbragte i annekserne (i Ilulissat og Nuuk) adskiller sig i et vist omfang fra forholdene for de anbragte i 'hovedafdelingerne'. Dette kunne tale for at sidestille en flytning fra et anneks til hovedafdelingen med en overførsel fra en anstalt til en anden anstalt. Hvis jeg har forstået svaret fra politimesteren og direktoratet korrekt, beder jeg politimesteren om nærmere at begrunde dette. Jeg beder endvidere om direktoratets bemærkninger til det som politimesteren anfører."

Den ledende anstaltsleder har hertil bemærket at bestemmelsen i § 1, stk. 2, i bekendtgørelse 239/1999 fordi den indeholder lokale bestemmelser, bør udgå i forbindelse med revisionen af anstaltsbekendtgørelsen som kun bør regulere de overordnede forhold.

Politimesteren har henholdt sig hertil og har endvidere bemærket at det er af stor vigtighed for muligheden for en optimal udnyttelse af kapaciteten at anstalterne fortsat kan forestå den interne fordeling mellem afdelingerne.

Direktoratet har bemærket at det af den gældende anstaltsbekendtgørelse 239/1999 § 1, stk. 2, fremgår at der til anstalten i Nuuk er tilknyttet en særlig åben afdeling, og at afgørelse om anbringelse på denne afdeling træffes af anstaltslederen. Direktoratet har endvidere anført at direktoratet for så vidt er enig med mig i at forholdene i annekserne (i Nuuk og Ilulissat) ikke er ganske ligeartede med forholdene i anstaltens hovedbygninger. Direktoratet finder dog ikke at forholdene adskiller sig i en sådan grad at det kan begrunde at annekserne får status som selvstændige institutioner.

Direktoratet har endvidere tilsluttet sig det som politimesteren har anført om at overførslerne ikke har karakter af sanktioner over for de anbragte, men sker under hensyntagen til de anbragtes behov. Og direktoratet har ligeledes tilsluttet sig det anførte om udnyttelsen af anstaltens kapacitet.

Endelig har direktoratet anført at direktoratet er enig med den ledende anstaltsleder i at der bør tages højde herfor i forbindelse med den – på det tidspunkt – igangværende revision af reglerne om anstaltsophold i Grønland.

Jeg har noteret mig det anførte.

Jeg bemærker at den nye bekendtgørelse ikke indeholder en tilsvarende bestemmelse (som i § 1, stk. 2, i bekendtgørelse 239/1999).

Ad 4.1. og 4.2. Beskæftigelsesforholdene i anstalterne i Grønland pr. 2. juni 2004, i hele 2004 og beskæftigelsesforholdene i anstalterne generelt
Jeg anførte i opfølgingsrapporten bl.a. følgende:

”Jeg har fra den ledende anstaltsleder (og anstaltslederen i Anstalten for domfældte i Ilulissat) modtaget detaljerede oplysninger om beskæftigelsesforholdene i de fire anstalter i Grønland (henholdsvis anstalten for domfældte i Ilulissat). Tallene for anbragte der er ikke-beskæftigede, er følgende (ikke-beskæftigede forstået som anbragte som ikke er beskæftiget ude i byen – det som direktoratet i opgørelserne pr. 14. januar og 31. juli 2004 har benævnt som ”egentlig beskæftigelse”). Tallene er opstillet på en sådan måde at de kan sammenlignes med de tilsvarende tal for beskæftigelsen pr. 14. januar, 2. juni og 31. juli 2003 som er gengivet i rapporten:

Aasiaat...6 (af 11 anbragte) [2]
Ilulissat...7 (af 19 * anbragte) [4]
Nuuk...42 (af 65 ** anbragte) [7]
Qaqortoq...7 (af 10 anbragte) [1]

I alt...62 (af 105 (eller 106) anbragte) [14]

* herudover én ”dagmand”

** heraf 8 tilbageholdte der ikke har kunnet beskæftiges ude i byen

Tallene i kantet parentes angivet antallet af ”lønnede beskæftigede” inden for de enkelte anstalter (til forskel for arbejde ude i byen).

Antallet af anbragte (og tilbageholdte) uden egentlig beskæftigelse den 2. juni 2004 – svarende til 59 % - er som det fremgår, væsentlig større end det tilsvarende tal for den 2. juni 2003 (43 %). Det fald i den egentlige beskæftigelse som den detaljerede opgørelse pr. 2. juni 2003 var udtryk for, synes således umiddelbart at være fortsat.

Jeg bad i rapporten politimesteren og den ledende anstaltsleder om en udtalelse om hvorvidt beskæftigelsesforholdene efter deres opfattelse er tilfredsstillende. Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst at direktoratet har bedt politimesteren og den ledende anstaltsleder om en supplerende udtalelse herom, og at direktoratet vil vende tilbage til dette spørgsmål når denne udtalelse foreligger.

Jeg afventer de supplerende udtalelser fra politimesteren og den ledende anstaltsleder."

Den ledende anstaltsleder har i sin udtalelse i ovennævnte anledning anført følgende vurdering af beskæftigelsesforholdene i anstalterne for domfældte:

"Som det også fremgår af en tidligere opgørelse, findes beskæftigelsesforholdene i Anstalten for domfældte i Ilulissat særdeles tilfredsstillende, idet cirka 83% af de indsatte var beskæftigede i 2004.

I Anstalten for domfældte i Aasiaat var cirka 66% af de indsatte beskæftigede, hvilket må betegnes som tilfredsstillende.

I Anstalten for domfældte i Qaqortoq var cirka 62% af de indsatte beskæftigede, hvilket må betegnes som tilfredsstillende.

I Anstalten for domfældte i Nuuk er beskæftigelsesgraden opgjort til cirka 64%. Dette tal findes ligeledes tilfredsstillende. Hertil skal lægges de indsatte der var pensionister uden beskæftigelsespligt, cirka 3,5%. Anstalten oplever at byens arbejdsgivere har nået et mætningspunkt hvad angår ansættelse af domfældte. Dette kan dels skyldes at antallet af indsatte er steget markant i den periode hvor anstalten har eksisteret samt at en stor del af disse ikke ønsker at påtage sig beskæftigelse. En væsentlig del af de indsatte er tilbageholdte uden mulighed for deltagelse i beskæftigelse udenfor anstalten. Der er ligeledes en tendens til at et stigende antal domfældte ikke har eller får frataget deres tilladelse til udgang med henblik på beskæftigelse i byen."

Politimesteren har – med en bemærkning om at beskæftigelsesprocenten netop i Anstalten for domfældte i Ilulissat ud fra de foreliggende tal må betegnes som endog særdeles tilfredsstillende – i det hele henholdt sig til den ledende anstaltsleders udtalelse.

Direktoratet har anført følgende:

”Direktoratet bemærker, at opgørelserne over beskæftigelsesgraden for eksempelvis 2004 bliver til på baggrund af månedlige opgørelser over beskæftigelsesgraden i de enkelte anstalter. I de månedlige opgørelser angives beskæftigelsesgraden på en tilfældig given dag. Opgørelserne er således ikke udtryk for den samlede gennemsnitlige beskæftigelsesgrad over for eksempel en måned, og beskæftigelsesgraden for opgørelsesdagen vil eventuelt kunne afvige i opadgående eller nedadgående retning set i forhold til en måling af f.eks. den gennemsnitlige beskæftigelse over en given måned. Direktoratets opgørelse over den årlige beskæftigelse viser således gennemsnittet af den beskæftigelsesgrad, der er angivet i institutionernes 12 månedlige indberetninger.

Det kan videre oplyses, at en mere præcis opgørelse af beskæftigelsesgraden forudsætter etablering af daglige opgørelser i et system som kriminalforsorgens Klient-økonomi- og lønsystem. Kriminalforsorgens øjeblikkelige økonomiske situation tillader ikke etablering af et sådant system i de grønlandske institutioner.

Med det ovennævnte forbehold for så vidt angår opgørelsesmetoden er det direktoratets opfattelse, at set i lyset af de beskæftigelsesmuligheder der generelt tilbydes befolkningen i de byer i Grønland, hvor Kriminalforsorgen driver anstalter, må beskæftigelsesgraderne betegnes som tilfredsstillende.

Direktoratet er dog opmærksomt på, at et stigende antal tilbageholdte og domfældte af forskellige grunde ikke kan beskæftiges uden for anstalterne. Dette giver løbende anledning til overvejelser om styrkelse/etablering af undervisnings- og behandlingsinitiativer i anstalt, som det eksempelvis var tilfældet i december 2004, hvor der i forbindelse med en aktivitetsnedgang og nedlukning i det omkringliggende samfund og en vigende vilje blandt arbejdsgiverne til at ansætte domfældte blev etableret beskæftigelse med deltidsundervisning i grønlandsk, dansk og edb for 11 indsatte i Anstalten i Nuuk.”

Direktoratet for Kriminalforsorgen har den 7. februar 2005 i fortsættelse af direktoratets brev af 3. august 2004 sendt mig en opgørelse for beskæftigelsen ved udgangen af 2004 og den samlede beskæftigelse i 2004. Opgørelsen er udarbejdet på baggrund af anstalternes månedlige indberetninger.

Direktoratet har følgende bemærkninger til opgørelsen ved udgangen af december 2004:

”Det skal bemærkes, at faldet i beskæftigelsen i december måned i forhold til årets gennemsnitlige beskæftigelsesniveau i anstalterne i Aasiaat og Qaqortoq, for så vidt angår beskæftigede udenfor anstalterne, primært skyldes nedlukning af indhandlingsstederne for fiskeriet i vintermånederne med deraf følgende aktivitetsnedgang i hele samfundet.

I Ilulissat, hvor det omliggende samfund ikke i samme grad er afhængige af fiskeriet har der dog været et mindre fald i beskæftigelsen udenfor anstalten.

Anstalten i Nuuk er i december 2004 hårdt ramt [af] en aktivitetsnedgang og nedlukning i forbindelse med jul/nyttår i det omkringliggende samfund og samtidigt opleves en vigende vilje blandt arbejdsgiverne til at ansætte domfældte. 11 indsatte har i december måned været beskæftiget med deltidsundervisning i grønlandsk, dansk og edb.”

Om den samlede beskæftigelse i 2004 har direktoratet bemærket:

”Gennemsnitligt har det gennem 2004 ikke været muligt at tilbyde ca. 30 domfældte og tilbageholdte egentlig beskæftigelse.

Domfældte og tilbageholdte i opgørelsens ’antal uden lønnet beskæftigelse’ modtager lomme penge til daglige fornødenheder, og de aktiveres ved almene daglige gøremål, herunder rengøring af eget opholdsrum, vask af tøj, delvis selvforplejning samt diverse fritidsaktiviteter.”

Direktoratet har i brevet af 7. februar 2005 følgende forventninger til beskæftigelsen i 2005:

"I 2005 vil Kriminalforsorgen søge at fastholde niveauet for beskæftigelsen udenfor anstalterne og om muligt udbygge den. Den nye beskæftigelseskonsulent er i fuld gang med at skabe sig et overblik over mulighederne for at styrke beskæftigelsen ved undervisning enten udenfor anstalterne eller som i Nuuk i form af deltid undervisning i anstaltsregi."

I opfølgingsrapporten anførte jeg følgende om muligheden for at sammenligne de på dette tidspunkt aktuelle tal med de tal som er anført i rapporten:

"Det fald i beskæftigelsen som jeg under pkt. 4.1. på baggrund af tallene for den 2. juni 2004 umiddelbart har lagt til grund, afspejles ikke i direktoratets – gennemsnitlige – tal for 2004 for de personer som ikke har kunnet tilbydes "egentlig beskæftigelse". Direktoratets samlede tal herfor (de ovenfor nævnte ca. 30 personer) udgør kun cirka halvdelen af det tilsvarende tal for 2. juni 2004.

Forklaringen herpå synes – i et vist omfang – at skyldes det forhold at direktoratet i opgørelsen for 2004 (tilsyneladende) har anvendt en anden terminologi end tidligere. Jeg henviser til at direktoratet i opgørelsen for 2004 synes at have henregnet anbragte som tilbydes (lønnen) beskæftigelse indenfor anstalterne, til anbragte med "egentlig beskæftigelse". Hvis dette er tilfældet, kan direktoratets tal for 2004 ikke umiddelbart sammenlignes med de tal som jeg har gengivet ovenfor og i inspektionsrapporten.

Jeg beder om direktoratets bemærkninger til det som jeg har anført."

Direktoratet har som svar oplyst at "terminologien for beskæftigelsesopgørelserne ikke er ændret de sidste 2 år (se årsopgørelse for 2003 samt halvårsopgørelsen og årsopgørelsen for 2004)".

Det samlede tal for de anbragte som i 2004 ikke har kunnet tilbydes "egentlig beskæftigelse" er ifølge direktoratet, ressourcestyringskontorets brev af 7. februar 2005, ca. 30 personer. Ifølge opgørelsen var i 2004 kun 49,5 anbragte beskæftiget uden for anstalterne (det som jeg hidtil har ment var dækket af direktoratets begreb "egentlig beskæftigelse"). Hvis der til dette tal lægges antallet af anbragte beskæftiget inden for anstalterne – 17,6 personer – fås ca. 67 personer beskæftigede i alt, svarende til at 30 personer var ikke-beskæftigede.

Dette – relativt lave – tal fremkommer kun hvis såvel tallet for beskæftigede uden for som inden for anstalterne medregnes til anbragte med ”egentlig beskæftigelse”.

At forstå begrebet ”egentlig beskæftigelse” som – alene – omfattende beskæftigelse ude i byen, må jeg anse for en naturlig forståelse.

Jeg må imidlertid konstatere at jeg indtil nu har misforstået direktoratets anvendelse af begrebet, og at begrebet ikke alene omfatter og har omfattet de anbragte som er beskæftiget ude i byen, men også de anbragte som er beskæftiget i anstalten. Jeg beklager misforståelsen.

Det er imidlertid beklageligt at Direktoratet for Kriminalforsorgen ikke efter modtagelsen af mine rapporter (af 26. maj 2004, 16. juli 2004 og 5. april 2005) har gjort mig opmærksom på denne misforståelse der klart har fremgået af teksten.

På baggrund af ovennævnte misforståelse har jeg (på ny) gennemgået de afsnit i direktoratets breve mv. som jeg har modtaget forud for udsendelsen af rapporten og opfølgingsrapporten. I opgørelserne over antallet af ”egentlig beskæftigede” sådan som dette begreb rettelig skal forstås, ses direktoratet bl.a. at have medtaget en domfældt der ”varetager anstaltens delvise selvforplejning (forhøjede lommepenge) [anstalten i Qaqortoq; min bemærkning]” og endvidere gangmændene (anstalterne i Qaqortoq og Nuuk) der ligeledes har ”forhøjet lommepenge til at tage sig af dvs. afdelingsarbejde”. Også fire anbragte der blev aflønnet på timebasis i Anstalten for domfældte i Nuuk (en pedel, en ”vaskemester” og to anbragte i køkkenet) er medregnet blandt anbragte med egentlig beskæftigelse. Jeg henviser herved til den ledende anstaltsleders udtalelse af 8. september 2004 som Politimesteren i Grønland i udtalelse af 16. september 2004 og direktoratet i udtalelse af 29. oktober 2004 har henholdt sig til (forud for opfølgingsrapporten af 5. april 2005).

At sidestille beskæftigede inden for anstalten med beskæftigede udenfor og således anse begge dele som "egentlig beskæftigelse" forudsætter efter min opfattelse i hvert fald at de anbragte der er beskæftiget inden for anstalten, er beskæftiget (i hovedsagen) i hele arbejdstiden fem dage om ugen.

Om – bl.a. – de ovenfor nævnte anbragte med føje har kunnet medregnes blandt dem der har "egentlig beskæftigelse", kan efter min umiddelbare opfattelse give anledning til tvivl.

Inden jeg foretager mig mere, beder jeg den ledende anstaltsleder om nærmere oplysninger om hvilke krav der stilles til beskæftigelsens tidsmæssige omfang for at medregne denne til "egentlig beskæftigelse" – jeg sigter såvel til beskæftigelsen inden for som uden for anstalten. Jeg beder endvidere den ledende anstaltsleder om at oplyse om "egentlig beskæftigelse" kan sidestilles med begrebet fuldtidsbeskæftigelse som også har været anvendt i sagen.

Jeg beder endvidere om at modtage den ledende anstaltsleders bemærkninger til det som jeg har anført ovenfor.

Jeg beder tillige om politimesterens bemærkninger og om bemærkninger også fra Direktoratet for Kriminalforsorgen.

**Ad 4.3. Egentlige beskæftigelsesplaner for de enkelte anstalter og
 for anstaltssektoren som helhed**

Jeg anførte i opfølgingsrapporten følgende:

"Jeg bad Direktoratet for Kriminalforsorgen om at oplyse om – og i givet fald på hvilken måde – der er fulgt op på planen om at udarbejde egentlige beskæftigelsesplaner for de enkelte anstalter og en samlet beskæftigelsesplan for hele Grønland.

Direktoratet har anført følgende:

'Direktoratet kan henholde sig til besvarelsen fra anstaltslederen i Ilulissat samt de uddybende bemærkninger fra den ledende anstaltsleder dels om beskæftigelsen i Ilulissat dels om ansættelsen af en beskæftigelseskonsulent pr. 1. oktober 2004.

Det fortsatte arbejde med udarbejdelse af beskæftigelsesplaner for de enkelte anstalter samt for hele Grønland vil blive forankret hos beskæftigelseskonsulenten.'

Den ledende anstaltsleder har oplyst at den pågældende beskæftigelseskonsulent er ansat pr. 1. oktober 2004, og at det bliver beskæftigelseskonsulentens opgave at varetage den overordnede koordination og udvikling af beskæftigelses- og uddannelses tilbud til de anbragte i de grønlandske anstalter.

Jeg har noteret mig det oplyste."

Beskæftigelseskonsulenten har nu været i stillingen i to år.

På den baggrund gentager jeg mit spørgsmål i opfølgingsrapporten.

Jeg er fra inspektionerne i august måned 2006 af (bl.a.) anstalterne i Nuuk og Qaqortoq opmærksom på at den pågældende beskæftigelseskonsulent har sagt sin stilling op pr. 1. oktober 2006.

Jeg beder oplyst hvad situationen nu er med hensyn til besættelse af stillingen som beskæftigelseskonsulent.

Ad 4.4. Etablering af egentlige beskæftigelsesfaciliteter/-projekter i anstalterne

Jeg anførte følgende i opfølgingsrapporten:

"Jeg bad direktoratet oplyse status vedrørende planen om at etablere egentlige beskæftigelsesfaciliteter/projekter i anstalterne efter

indgåelsen af den nye flerårsaftale – herunder planen om en produktion af langliner i samarbejde med Arresthuset i Tórshavn.

Direktoratet har anført følgende:

'Direktoratet kan oplyse, at etablering af egentlige beskæftigelsesfaciliteter i konsekvens af flerårsaftalen ikke endnu har fundet sted. Flere års anstrengelser med at etablere produktionsvirksomhed, som den kendes i Danmark, har medført overvejelser om i højere grad end tidligere at tilbyde de domfældte og tilbageholdte beskæftigelse i form af undervisning.

Etableringen af såvel egentlige beskæftigelsesfaciliteter som undervisningstilbud vil i nogen grad afhænge af den nytiltrådte beskæftigelseskonsulents indstillinger, når denne har dannet sig et overblik.

Direktoratet kan endelig oplyse, at planen om samarbejde med Arresthuset i Tórshavn om fremstilling af langliner desværre har vist sig umulig at realisere.'

Jeg har noteret mig det oplyste – herunder det der er anført om den nytiltrådte beskæftigelseskonsulent.

Behovet for (egentlige) beskæftigelsesfaciliteter og beskæftigelsesprojekter mv. vil naturligvis svinge i takt med beskæftigelsesforholdene i øvrigt for de anbragte i anstalterne i Grønland hvilket Direktoratet for Kriminalforsorgen, Politimesteren i Grønland og anstaltssektoren i Grønland som helhed er opmærksom på.

Hvad angår beskæftigelsesforholdene i anstalterne i Grønland, afventer jeg som nævnt under pkt. 4.1. supplerende udtalelser fra politimesteren og den ledende anstaltsleder og endvidere direktoratets bemærkninger til det som jeg har anført om direktoratets opgørelse for beskæftigelsen i 2004 (pkt. 4.2. ovenfor). Jeg vender tilbage til de ovenfor nævnte (andre) spørgsmål når jeg har modtaget disse yderligere oplysninger og udtalelser."

Som det fremgår ovenfor under pkt. 4.1. og 4.2., har jeg stillet yderligere spørgsmål til den måde hvorpå statistikken over beskæftigelsen i anstalterne i Grønland føres.

Jeg beder i tilslutning til mit spørgsmål ovenfor om beskæftigelsesplaner (efter at beskæftigelseskonsulenten har fungeret i to år) om den ledende anstaltsleders og Direktoratet for Kriminalforsorgens bemærkninger til behovet for egentlige beskæftigelsesfaciliteter og beskæftigelsesprojekter – i lyset af de bemærkninger som jeg har udbedt mig under pkt. 4.1. og 4.2.

Ad 8. Bibliotek/avishold

Jeg henstillede under inspektionen til anstalten at tage kontakt til biblioteket når det værste rod i forbindelse med byggeriet var overstået, med henblik på at etablere en ordening således at der i anstalten i hvert fald er et begrænset antal bøger og tidsskrifter/tegneserier til rådighed for de anbragte. Jeg udtalte endvidere at der bør være bøger mv. i husbiblioteket både på grønlandsk og på dansk.

Idet jeg henviste til en oplysning om at anstalten havde indkøbt (nye) grønlandske bøger, gik jeg i opfølgingsrapporten ud fra at anstalten fortsat (kun) rådede over seks danske bogtitler. Jeg bad endvidere anstalten om at oplyse hvor mange grønlandske bøger der var blevet købt.

Jeg forstod endvidere på de oplysninger som jeg havde modtaget at anstalten hverken råder over tegneserier eller tidsskrifter, og jeg bad anstalten om at oplyse om jeg havde forstået dette korrekt.

Herom har direktoratet anført følgende:

”Anstalten har oplyst, at der nu er en fast biblioteksdag, hvor der hver mandag er biblioteksbesøg fra kl. 18.00 for domfældte, som ikke har aftenudgang, hvorfor disse altid ledsages af personale. Domfældte med aftenudgang kan også deltage i denne ordening, men kan forlade biblioteket til deres almindelige udgang.

Anstalten har aktuelt følgende bøger: 106 dansksprogede og 16 grønlandsksprogede. Anstalten er opmærksom på, at antallet af grønlandsksprogede er noget mindre end de dansksprogede, men

dette skyldes, at de grønlandskprogede bøger er sværere at anskaffe og få egnede emner til. Det er anstaltens talsmand, som udvælger bøgerne i byens lokale boghandel. Anstalten er dog fortsat imødekommende overfor anskaffelse af flere grønlandskprogede bøger, ligesom der tilstræbes at få flere bøger på begge sprog i anstaltens husbibliotek.

Hertil kommer, at anstalten rådet over et antal specialbøger, som skibsradioteoribøger, teoriundervisningsbog til kørekort, alle på grønlandsk og dansk. Endvidere findes en kogebog på dansk samt en grønlandsk bibel.

Anstalten har oplyst, at man ikke råder over tegneserier og tidsskrifter, da der ikke har været efterspørgsel af disse. Det er dog samtidig oplyst, at nogle domfældte med interesse for at læse tegneserier selv køber disse. Andre domfældte låner tegneserier på biblioteket.

Anstalten har ikke nogen låneaftale med biblioteket, da det er kendt, at mange bøger ikke tilbageleveres til biblioteket af de domfældte, og som anstalten ikke kan have ansvar for. Ligeledes ville lån af bøger også uden for anstalten give et personligt ansvar over for låntager, og dette princip ville de domfældte også fortsætte med inden for anstalten og i fremtiden, når de bliver løsladt.

Direktoratet finder, at biblioteksbetjeningen efter anstaltens oplysninger er væsentligt forbedret. Der er ugentlig besøg på det lokale bibliotek enten ledsaget eller uledsaget, den dansksprogede bogbestand udgør nu 106, og den grønlandskprogede 16 bøger med mulighed for at anskaffe flere bøger.

Oplysningerne om, at der ikke efterspørges tegneserier og tidsskrifter har direktoratet noteret sig samtidig med oplysninger om, at domfældte køber disse, andre låner dem på biblioteket.

Direktoratet finder efter det oplyste biblioteksbetjeningen i Ilulissat tilfredsstillende.”

Jeg tager ligesom direktoratet til efterretning at anstalten nu har et egentligt husbibliotek – om end overvejende med dansksprogede bøger – og at det er muligt for alle anbragte (også for dem der ikke har regelmæssig udgang) en gang om ugen selv at låne bøger, tegneserier og tidsskrifter på biblioteket. Jeg foretager mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Opfølgning

Jeg beder om at oplysningerne mv. fra den ledende anstaltsleder og politimesteren tilbagesendes gennem Direktoratet for Kriminalforsorgen med henblik på at direktoratet kan komme med bemærkninger hertil.

Underretning

Denne opfølgingsrapport sendes til Anstalten for domfældte i Ilulissat og de anbragte i anstalten, til Politimesteren i Grønland, Den ledende anstaltsleder i Grønland, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Det Grønlandske Kriminalforsorgsnævn, Justitsministeriet og Folketingets Retsudvalg.

Lennart Frandsen
Inspektionschef